

LETNA PRIPRAVA KNJIŽNIČNIH INFORMACIJSKIH ZNANJ

za šolsko leto 2023/24

Knjižničarki: **Doris Primc, Polona Pahor**

Ravnatelj: **Alen Kofol**

September, 2023

1. OPREDELITEV VSEBINE IN CILJEV KNJIŽNIČNIH INFORMACIJSKIH ZNANJ (KIZ)

Učni načrt za devetletno šolo vključuje tudi knjižnična informacijska znanja (KIZ), kjer učenci spoznajo knjižnico in njene informacijske vire, poizvedujejo in raziskujejo, berejo, poslušajo, gledajo ter uporabljajo računalniške in komunikacijske tehnologije za pridobivanje in uporabo informacij. Cilji in vsebine knjižničnih informacijskih znanj (KIZ) izhajajo iz temeljnih ciljev vzgojno-izobraževalnega dela. Knjižničarka načrtuje vsebine in cilje KIZ za posamezen razred v letnem delovnem načrtu.

Temeljni cilj izobraževanja v knjižnici je informacijska pismenost, ki se uresničuje ob povezavi različnih predmetnih področij s šolsko knjižnico. Vsebine in cilji tematskih sklopov knjižničnih informacijskih znanj zajemajo obdobje od 1. do 9. razreda osnovne šole, sklopi pa se postopoma nadgrajujejo. Knjižnična informacijska znanja načrtuje in izvaja knjižničarka skupaj z razrednim učiteljem ali učiteljem posameznega predmetnega področja. Njihovemu izvajanju so namenjene po štiri pedagoške ure letno, kar pomeni 36 pedagoških ur v devetih letih šolanja.

Učenci:

- v knjižnici pridobivajo znanja, spretnosti in navade za vseživljenjsko izobraževanje,
- se navajajo na knjižnično okolje in vzdušje knjižničnega prostora ter zavzemajo pozitiven odnos do knjižnice in njenega gradiva s posebnim poudarkom na vzgoji za knjigo, motivaciji za branje in estetskem doživljanju,
- z uporabo knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov spoznavaajo probleme in se učijo učinkovitih strategij njihovega reševanja.
- razvijajo različne spretnosti in sposobnosti, npr. komunikacijske, informacijske, raziskovalne,
- spoznajo knjižnični fond – knjižno in neknjižno gradivo – in druge informacijske vire v šolski knjižnici,
- se seznanijo z bibliografskimi podatki knjižničnega gradiva, ki ga znajo identificirati,
- spoznajo primarne in sekundarne informacijske vire in jih znajo uporabljati za tekoče informiranje,
- znajo uporabljati globalno informacijsko omrežje kot orodje za iskanje podatkov in kritično vrednotenje informacij,
- spoznajo pojem citat, citiranje in referenca za potrebe raziskovalnega in projektnega dela.

Upoštevaajoč tvorjene skupine učencev v 8. (7 sk.) in 9. (6 sk.) razredu ter vse ostale oddelke razredov v matični in podružnični šoli (30 sk.) je potrebno knjižnična informacijska znanja izvajati v 43 skupinah. Vsaki so namenjene štiri pedagoške ure letno, kar skupaj znaša 172 pedagoških ur. Ker trenutna zaposlitev knjižničark v šolski knjižnici ne dosega predvidenih 150 % ampak le 130 %, je v šolskem letu 2023/24 načrtovanih le 150 pedagoških ur knjižničnih informacijskih znanj. V ta namen bodo to šolsko leto v oddelkih od 6. do 9. razreda izvedene le tri namesto štirih ur. Knjižničarki si ure razdelita glede delež zaposlitve (98 ur načrtuje in izvaja Doris Primc, 52 ur pa Polona Pahor). KIZ se izvajajo v čitalnici, knjižnici, računalniški učilnici ali po dogovoru z učitelji v razredu.

2. KLJUČNE KOMPETENCE, KI JIH UČENCI PRIDOBIVAJO S PROGRAMOM KIZ

Sporazumevanje v maternem jeziku: Učenec pri uporabi knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov razvija sporazumevalne zmožnosti v materinščini. Bere leposlovno in poučno gradivo, se opismenjuje in pogovarja o prebranem. Spozna pomen knjižnic za ohranjanje slovenske pisne dediščine.

Sporazumevanje v tujem jeziku: Učenec s pomočjo tujejezičnih slovarjev, priročnikov, knjig, periodike in drugega gradiva, ki je del knjižnične zbirke, razvija znanje tujih jezikov. Samostojno uporablja knjižnično gradivo v tujih jezikih, uporablja tuj jezik pri poizvedovanju o podatkih in informacijah na spletu, pri uporabi spletnih strani tujih knjižnic, podatkovnih zbirk in drugih elektronskih publikacij.

Matematična kompetenca ter osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji: Učenec s sprejemanjem matematičnih in drugih strokovnih besedil, ki vsebujejo osnovna načela naravnega sveta, razvija razumevanje in zmožnost logične in prostorske predstavljalnosti. Uporablja knjižnični prostor, razume tloris knjižnice, ki ga poveže s postavitvijo gradiva, in se uči uporabljati posamične predele knjižnice. Ubesečuje številčne podatke, ko npr. uporablja in razume sistematično znanosti in univerzalno decimalno klasifikacijo. Spoznava funkcije sistema, ko išče informacije, pri poizvedovanju po informacijah in uporabi katalogov pa uporablja različne logične strategije.

Digitalna pismenost: Učenec razvija informacijsko pismenost in uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, pridobiva gradivo in informacije, uporablja informacije iz različnih elektronskih virov, usposablja se za delo z viri.

Učenje učenja: Učenec v knjižnici nadgrajuje učni proces iz razreda ali vsakdanjega življenja in si z informacijami gradi lastno znanje. S knjižničnim gradivom in drugimi informacijskimi viri spodbuja svojo radovednost in raziskovanje. Pri tem uporablja in razvija različne tehnike branja, pisanja, pogovarjanja in poslušanja ter strategije za delo s sodobno tehnologijo in delo z viri.

Socialne in državljanske kompetence: Učenec se kot uporabnik knjižnice srečuje z različnimi skupinami uporabnikov in s tem razvija sodelovalne in socialne zmožnosti, kar prenaša tudi na osebno raven in v družbo. Spoznava značilnosti virtualnih skupnosti. Upošteva dogovorjena pravila obnašanja in etiko uporabe knjižničnega gradiva ter avtorskih pravic in javnega prostora.

Samoiniciativnost in podjetnost: Učenec razvija samozavest, samoiniciativnost in odgovornost za znanje, ki ga gradi z iskanjem, izborom in uporabo informacij. Zna samostojno uporabljati knjižnico in informacijske vire in informacije, s katerimi rešuje probleme, je aktiven in ustvarjalen.

Kulturna zavest in izražanje: Učenec gradi čustvene, moralne in etične vrednote, ki jih spoznava in odkriva s pomočjo knjižničnega gradiva in sodelovanja z drugimi uporabniki knjižnice. Spozna pomen knjižnic za razvijanje znanja, za aktivno delovanje v družbi, ohranjanje kulturne dediščine, za večkulturnost, ustvarjanje in svobodo izražanja.

3. SPECIFIČNI CILJI IN VSEBINE PO TRILETJIH

PRVO TRILETJE	DRUGO TRILETJE	TRETJE TRILETJE
<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedo, kaj je knjižnica, • poznajo lokacijo knjižnice v šoli, • poznajo uporabnikom namenjen del knjižnice, • iščejo informacije pri osebju knjižnice, • v knjižnici se ravnaajo po pravilih obnašanja, • delijo prostor in storitve knjižnice z drugimi, • obvladajo postopek izposoje gradiva, • uporabljajo osnovne storitve knjižnice, • spoznajo osnovno vsebino knjižnične zbirke, • spoznajo starostni stopnji ustrezno zbirko knjižničnega gradiva (cicibani), • spoznajo poučno gradivo za pridobitev stvarnih informacij, • berejo, poslušajo in uporabljajo leposlovne vsebine za osebno rast in razvedrilo, • ločijo knjižno gradivo od neknjižnega, • poznajo osnovne elemente za iskanje znanega vira, • poznajo osnovne vrste knjižničnega gradiva, • uporabljajo signaturo in abecedo za iskanje knjižničnega gradiva v prostem pristopu. 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo starostni stopnji ustrezno zbirko knjižničnega gradiva (pionirji), • spoznajo postopek nastanka knjige, • spoznajo pot knjige od avtorja do bralca, • razširijo uporabo storitev knjižnice, • spoznajo na spletni strani knjižnice dostopne storitve, • poznajo knjižnico kot medkulturni in demokratični prostor, • ločijo različne vrste knjižničnega gradiva, • ločijo gradivo po namenu in spoznajo različne vrste informacijskih virov, • poznajo značilne vire za posamezne vede, • poznajo osnovne bibliografske podatke, pomembne za pridobitev vira, • spoznajo organizacijo informacij v katalogu in ga uporabljajo za osnovno informiranje o izbiri in dostopnosti virov, • uporabljajo signaturo za iskanje knjižničnega gradiva v prostem pristopu, • izberejo primerno gradivo za določeno temo, • berejo leposlovne vsebine za osebno rast in razvedrilo. 	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo starostni stopnji ustrezno zbirko knjižničnega gradiva (mladina), • ločijo različne možnosti informiranja in lokacije informacij, • poznajo različne vrste knjižnic in njihovo povezanost v knjižničnem informacijskem sistemu, • spoznajo različne vrste periodičnih publikacij na različnih medijih, • poznajo vrste sporočil v periodiki in njihove bibliografske elemente, • ločijo periodiko po vsebini in zahtevnosti sporočil, • pridobivajo informacije iz periodike, • poznajo namen, vrste in dostopnost slovarjev, • poznajo elektronske bibliografske in druge zbirke podatkov za pridobivanje informacij, • uporabljajo lokalni in vzajemni katalog za pridobivanje informacij, • spoznajo možnosti interneta za namensko pridobivanje informacij, • poznajo vrste elektronskih virov in elektronske storitve, • spoznajo pojme citat, citiranje, referenca za potrebe govornih vaj, referatov, seminarskih in raziskovalnih nalog, • samostojno uporabljajo osnovne storitve knjižnice, • poznajo knjižnico kot prostor predstavljanja ustvarjalnosti, • berejo različne leposlovne vsebine za osebno rast in razvedrilo.

4. NAČRTOVANJE DIDAKTIČNIH ENOT PO POSAMEZNIH RAZREDIH

1. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Prvič v šolski knjižnici	oktober	predstavitve knjižnice, prejem darilne knjige BZ, branje pravljice	spoznavanje okolja, slovenščina
2.ura	Postal sem član knjižnice	oktober	spoznavanje pravil knjižničnega reda, prva izposoja knjige	spoznavanje okolje, slovenščina
3.ura	Božič	december	pravljica na božično tematiko, samostojno iskanje knjig	slovenščina
4. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren, njegovo ustvarjanje, balada Povodni mož	slovenščina

2. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Berem za bralno značko	oktober	ponovitev pravil knjižničnega reda, spoznavanje knjižnega gradiva (naslovnica, žig, podatki)	spoznavanje okolja, slovenščina
2.ura	Razvrščanje gradiva	november	razvrščanje gradiva po abecedi, pravljica (Na travniku)	spoznavanje okolja, slovenščina
3.ura	Decembrski dobri možje	december	branje pravljice in ustvarjanje, pomen praznikov	slovenščina, likovna vzgoja
4. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren, njegovo ustvarjanje, balada Povodni mož	slovenščina

3. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Berem za bralno značko	oktober	ponovitev pravil knjižničnega reda, postavitve gradiva za cicbane, seznanitev s knjižnimi novitetami	spoznavanje okolja, slovenščina
2.ura	Razvrščanje gradiva po knjižnih policah	november	ponovitev razvrstitve knjig po abecedi, ločevanje leposlovja od poučne knjižne literature, reševanje kviza	spoznavanje okolja
3.ura	Decembrski dobri možje	december	branje pravljice in ustvarjanje, pomen praznikov	slovenščina, likovna vzgoja
4. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren, njegovo ustvarjanje, balada Povodni mož	slovenščina

4. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Berem za bralno značko	oktober	ponovitev pravil knjižničnega reda, samostojno iskanje primernega gradiva za Bralno značko, knjižne novosti	spoznavanje okolja, slovenščina
2.ura	Primož Trubar in prva knjiga	november	razvojna pot knjige od avtorja do bralca	slovenščina, zgodovina
3.ura	Prazniki v decembru	december	samostojno iskanje strokovne oz. poljudnoznanstvene literature na temo praznovanj	spoznavanje okolja, slovenščina
4. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina

5. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Berem za bralno značko	oktober	ponovitev pravil knjižničnega reda, samostojno iskanje primernega gradiva za Bralno značko (P), knjižne novosti	spoznavanje okolja, slovenščina
2.ura	COBISS program	november	spoznavanje programa Cobiss za samostojno iskanje knjig	slovenščina, informatika
3.ura	Kako nastane izum	december	samostojno iskanje strokovne oz. poljudnoznanstvene literature na temo tehnoloških izumov	spoznavanje okolja, slovenščina, gospodinjstvo
4. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina

6. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Bralne navade in bralna značka	september	vprašalnik o bralnih navadah učencev, spoznavanje knjižnih novosti in samostojno iskanje gradiva za Bralno značko	slovenščina
2.ura	Navajanje virov in literature	januar	učenje navajanja virov preko knjig o rastlinah in živalih	naravoslovje
3. ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina

7. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Bralne navade in bralna značka	september	vprašalnik o bralnih navadah učencev, spoznavanje knjižnih novosti in samostojno iskanje gradiva za Bralno značko	slovenščina
2.ura	UDK sistem in navajanje virov	januar	seznanitev z UDK sistemom razvrstitve knjig v čitalnici, ponovitev navajanja virov in literature	po dogovoru
3.ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina

8. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Bralne navade in bralna značka	september	vprašalnik o bralnih navadah učencev, spoznavanje knjižnih novosti in samostojno iskanje gradiva za Bralno značko	slovenščina
2.ura	COBISS program	januar	zahtevnejše iskanje gradiva po Cobissu, vrednotenje, ponovitev navajanja virov in literature	po dogovoru
3.ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina

9. RAZRED

URA	TEMATSKI SKLOP	ČAS	OPIS	KORELACIJA
1.ura	Bralne navade in bralna značka	september	vprašalnik o bralnih navadah učencev, spoznavanje knjižnih novosti in samostojno iskanje gradiva za Bralno značko	slovenščina
2.ura	Oblikovanje pisne naloge	oktober	učenje oblikovanja pisne naloge na računalniku in ponovitev navajanja virov in literature	slovenščina
3.ura	France Prešeren	februar	pesnik Prešeren in njegovo ustvarjanje	slovenščina